

Lausunto FlagshipSEVEN Oy:n e-metanolin tuotantolaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kaupunginhallitus 09.06.2025
472/11.01.00.02/2025

Valmistelija

Elinkeinopäällikkö Lassi Rosala

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää Naantalin kaupungin lausuntoa FlagshipSEVEN Oy:n e-metanolin tuotantolaitosta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma). YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankealueen nykytilasta sekä esitys hankkeen todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten arvioinnista ja YVA-menettelyn toteuttamisesta.

Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 13.6.2025 mennessä (Dnro VARELY/2709/2025). Lausunnon antamiselle myönnettiin pyynnöstä lisääikaa. YVA-ohjelma, sitä koskeva kuulutus sekä muut asiakirjat ovat luettavissa kokonaisuudessaan ympäristöhallinnon verkkosivulla: www.ymparisto.fi/FlagshipSEVEN-Naantali-YVA

Hankkeen sisältö ja hankealue

Liquid Wind AB:n tytäryhtiö FlagshipSEVEN Oy suunnittelee e-metanolin tuotantolaitoksen rakentamista Naantaliin Satama-Tupavuoren kaupunginosan teollisuusalueelle Naantalin satama-alueen läheisyyteen. Hankealue sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä Naantalin keskustasta itään, Naantalin voimalaitoksen läheisyydessä. Hiilidioksidin talteenotto sijoittuu Naantalin voimalaitoksen yhteyteen. Hankkeen toimintoja sijoittuu myös Nesteen satama- ja jakeluterminaalitoimintojen alueelle. Tuotantolaitoksen hankealueen koko on 6,7 hehtaaria. Putkistojen alueet ja metanoli- ja hiilidioksidisäiliöiden mahdolliset sijoittumisalueet mukaan lukien hankealueen koko on yhteensä noin 30 hehtaaria.

Laitoksella on tarkoitus tuottaa maksimissaan 120 000 tonnia metanolia vuodessa. Tuotantoprosessi pitää sisällään hiilidioksidin erotuksen voimalaitoksen savukaasuvirrasta, vedyn valmistuksen elektrolyysillä sekä raakametanolin valmistuksen ja tislauksen lopputuotelaatuun. Lopputuotteet kuljetetaan satamasta laivoilla.

Liquid Wind AB ja TSE Oy ovat julkistaneet tammikuussa 2025 aiesopimuksen yhteistyöstä hankkeen kehittämiseksi. Hankkeen lopullinen investointipäätös tehdään arviolta vuoden 2026 aikana ja e-metanolin kaupallisen tuotannon on tarkoitus alkaa vuonna 2029.

(voimaantulo 1985) ja Ak-355 (voimaantulo 2019). Hanke sijoittuu alueelle, jolla vaikuttavat alueella jo toimivien laitosten konsultointivyöhykkeet.

Asemakaavoissa osoitetut kortteleiden käyttötarkoitukset ja teollisuustoimintoja ohjaavat merkinnät mahdollistavat teollisuuden sijoittamisen alueelle. Alue on myös vahvasti teollisuuden, energiahuollon ja jalostamotuotannon sekä satama- ja terminaalitoimintojen käytössä ja asemakaavat sekä yleis- ja maakuntakaava vahvistavat alueen pääkäyttötarkoituksen tulevaisuudessakin teollisuuden ja satamasidonnaisten toimintojen käyttöön. Asemakaavat Ak-142 ja Ak-355 ovat eriaikaisista voimaantulovuosistaan huolimatta molemmat ajantasaisia alueen käyttötarkoituksen ja toimintaympäristön pysyttyä samassa käytössä ja toteuduttua kaavojen osoittamalla tavalla. Aluetta koskee myös valmisteluvaiheessa oleva Naantali ja Luolalan – Viestitien asemakaavamuutos, jonka tarkoituksena on parantaa E18 tie- ja satamayhteyttä TEN-T-verkon edellyttämälle tasolle.

Manner-Naantalin yleiskaavassa on osoitettu mm. keskustatoimintojen (C-1) ja Kaupallistenpalvelujen ja työpaikkojen alueita (KM-1/TP), jotka sijaitsevat n. 300-600 m etäisyydellä mahdollisen laitoksen sijainnista. Laitoksen konsultointivyöhyke tulee todennäköisesti ulottumaan näille alueille ja sillä voi olla vaikutusta alueen asemakaavojen laadintaan ja alueen kehittämiseen. Alueen sijainnista teollisten toimintojen läheisyydessä johtuen, onnettomuusriskin mahdollisuus on huomioitu ylemmän tason kaavoissa ja kaavamääräyksissä (maakunta- ja yleiskaava). Yleiskaava mm. edellyttää asemakaavaa laadittaessa selvittämään tuotantolaitoksen toimintaan liittyvät riskit onnettomuusvaaran kannalta sellaisissa kaavahankkeissa, joiden toteuttaminen saattaisi merkitä suuronnettomuusriskille altistuvien henkilöiden määrän vähäistä merkittävämpää kasvamista.

YVA-ohjelmassa todetaan, että vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan hankkeen suhdetta nykyiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä lähialueiden voimassa oleviin kaavoihin sekä vireillä oleviin kaavahankkeisiin ja muihin tiedossa oleviin maankäytön suunnitelmiin. Lisäksi arviointiselostuksessa huomioidaan vaikutukset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamiseen mm. haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välillä sekä muu riskienhallinta. Koska kyseessä on Seveso-direktiivin mukainen turvallisuusselvityslaitos, on turvallisuuteen ja terveyteen arvioitavien vaikutusten ja myös vaikutusalueiden laajuuden selvittäminen arviointiselostuksessa onnettomuusriskitilanteissa tarpeellista.

YVA-ohjelmassa on käsitelty alueella voimassa olevien kaavojen merkinnät ja määräykset pääsääntöisesti kattavasti. Yleiskaavakohtaan tarkennuksena, että alueella on voimassa myös merkintä "luo-2/60 Luolalanjärven rantametsät", joka on muu arvokas luontokohde ja merkintä "Raskaan liikenteen laatukäytävä, jonka pääasiallinen tehtävä on toimia satamaliikennettä välittävänä yhteytenä". Asemakaavakohtaan tarkennuksena, että asemakaavassa Ak-355 korttelissa 18 (T-3 käyttötarkoitusalueella) on voimassa myös määräykset "50 %, Luku osoittaa kuinka suuren osan tontin alasta saa käyttää rakentamiseen", "260 000 m³, Rakennusten, rakenteiden ja laitteiden yhteenlaskettu enimmäistilavuus kuutiometreinä" ja "+85,50, Rakennuksen vesikaton ylin korkeusasema, jonka yli saa kohota savupiippuja ja muista prosessiin liittyviä teknisiä laitteita". Samat kaavamerkinnät on osoitettu koskemaan myös korttelia 1 (T-2 käyttötarkoitusalueella). Tarkennuksena, että asemakaavassa Ak-142 on voimassa myös T-2 ja T-3 kortteleita koskevat

erityismääräykset ”Enintään 50 % korttelialueen pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen” ja ”Vähintään 20 % korttelialueen pinta-alasta on istutettava tai säilytettävä luonnonvaraisena” sekä tehokkuusluku ”e=0,4” ja ”+100 m, Rakennuksen vesikaton ylin korkeusasema, jonka yli saa kohota savupiippuja ja muista prosessiin liittyviä teknisiä laitteita”.

Hankkeen vaikutus alueen elinkeinoelämään

Naantalin elinkeinorakenne muuttui, kun Nesteen Naantalin jalostamon lakkauttaminen realisoitui keväällä 2021. Lakkauttamisen vaikutukset alueen elinkeinoelämään ovat olleet kohtuullisen merkittäviä ja lakkauttamisen seurauksena Naantalin työpaikkaomavaraisuus on heikentynyt. Jalostustoiminnan loppuminen johti 230 työtehtävän lakkauttamiseen Naantalissa. Lakkauttaminen aiheutti myös välillisiä vaikutuksia pääasiassa erilaisia suunnittelupalveluita, huolto- ja kunnossapitopalveluita sekä majoitus- ja ravitsemispalveluita tuottavien yritysten toimintaan. Lakkauttamisen negatiivisia vaikutuksia on pehmentänyt Nesteen logistiikka- ja varastointitoimintojen jatkuminen alueella.

FlagshipSEVEN Oy:n suunnitteleman hankkeen vaikutukset alueen elinkeinoelämään ovat erittäin positiivisia. Hanke tuo jo rakennusaikana paikallisille yrityksille runsaasti uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja luo uusia työpaikkoja Naantalin alueelle. Käynnistyttyään laitoksen toiminta synnyttää alueelle merkittävän määrän uusia työpaikkoja myös välillisesti alihankkijaverkostoon. Hanke edistää meriliikenteen vihreää siirtymää.

Oheismateriaali:

- FlagshipSEVEN Oy YVA-ohjelma

- Varsinais-Suomen Ely-keskuksen Kuulutus- ja lausuntopyyntö 29.4.2025

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Naantalin kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan:

Naantalin kaupunki suhtautuu hankkeeseen myönteisesti. Hankkeella on positiivisia vaikutuksia alueen elinkeinoelämään jo rakennusaikana. Käynnistyttyään laitoksen toiminta synnyttää alueelle merkittävän määrän uusia työpaikkoja myös välillisesti alihankkijaverkostoon. Toteutuessaan hanke vahvistaa ja tukee alueen olemassa olevaa teollisuuden, energiahuollon ja -tuotannon sekä satama- ja terminaalitoimintojen ekosysteemiä luoden myös samalla mahdollisuuden kiertotalous-ekosysteemin (vetylaakson) syntymiseen lähialueelle. Alueella on vihreiden vetytuotteiden tuotannolle keskeinen infra valmiina ja laitoksen sijainti mahdollistaa alueen teollisuuslaitosten välisen yhteistyön. Alue kytkeytyy TEN-T-liikenneverkon satamaan, mikä mahdollistaa tehokkaat logistiset ratkaisut lopputuotteiden kuljetukselle. Hankkeen toteuttamista puoltaa myös se, että tuotannossa voidaan hyödyntää TSE Oy:n voimalaitoksen savukaasuvirrasta talteen otettavaa hiilidioksidia.

Hanketta puoltaa sen sijoittuminen alueelle, jonka pääkäyttötarkoitus on ollut ja tulee tulevaisuudessakin olemaan teollisuus ja satamasidonnaiset toiminnot. Asemakaavat Ak-142 ja Ak-355 ovat eriaikaisista voimaantulovuosistaan huolimatta molemmat ajantasaisia

alueen käyttötarkoituksen ja toimintaympäristön pysyttyä samassa käytössä ja toteuduttua kaavojen osoittamalla tavalla. Aluetta koskee myös valmisteluvaiheessa oleva Naantali ja Luolalan – Viestitien asemakaavamuutos, jonka tarkoituksena on parantaa E18 tie- ja satamayhteyttä TEN-T-verkon edellyttämälle tasolle.

YVA-ohjelmassa on käsitelty alueella voimassa olevien kaavojen merkinnät ja määräykset pääsääntöisesti kattavasti. Naantalin kaupunki esittää tarkennuksena

- Yleiskaavakohtaan, että alueella on voimassa myös merkintä "luo-2/60 Luolalanjärven rantametsät", joka on muu arvokas luontokohde ja merkintä "Raskaan liikenteen laatukäytävä, jonka pääasiallinen tehtävä on toimia satamaliikennettä välittävänä yhteytenä".
- Asemakaavakohtaan, että asemakaavassa Ak-355 korttelissa 18 (T-3 käyttötarkoitusalueella) on voimassa myös määräykset "50 %, Luku osoittaa kuinka suuren osan tontin alasta saa käyttää rakentamiseen", "260 000 m³, Rakennusten, rakenteiden ja laitteiden yhteenlaskettu enimmäistilavuus kuutiometreinä" ja "+85,50, Rakennuksen vesikaton ylin korkeusasema, jonka yli saa kohota savupiippuja ja muista prosessiin liittyviä teknisiä laitteita". Samat kaavamerkinnät on osoitettu koskemaan myös korttelia 1 (T-2 käyttötarkoitusalueella). Asemakaavassa Ak-142 on voimassa myös T-2 ja T-3 kortteleita koskevat erityismääräykset "Enintään 50 % korttelialueen pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen" ja "Vähintään 20 % korttelialueen pinta-alasta on istutettava tai säilytettävä luonnonvaraisena" sekä tehokkuusluku " $e=0,4$ " ja "+100 m, Rakennuksen vesikaton ylin korkeusasema, jonka yli saa kohota savupiippuja ja muista prosessiin liittyviä teknisiä laitteita".

Naantalin kaupunki pitää tärkeänä, ettei hankkeen toiminta aiheuta kohtuutonta haittaa alueen nykyisille toimijoille tai lähialueiden kehittämiselle. Manner-Naantalin yleiskaavassa on osoitettu mm. keskustatoimintojen (C-1) ja Kaupallistenpalvelujen ja työpaikkojen alueita (KM-1/TP), jotka sijaitsevat n. 300–600 metrin etäisyydellä mahdollisen laitoksen sijainnista. Laitoksen konsultointivyohtyke tuleekin todennäköisesti ulottumaan näille alueille ja sillä voi olla vaikutusta alueen asemakaavojen laadintaan ja alueen kehittämiseen. Alueen sijainnista teollisten toimintojen läheisyydessä johtuen, onnettomuusriskin mahdollisuus on huomioitu ylemmän tason kaavoissa ja kaavamääräyksissä (maakunta- ja yleiskaava). Yleiskaava mm. edellyttää asemakaavaa laadittaessa selvittämään tuotantolaitoksen toimintaan liittyvät riskit onnettomuusvaaran kannalta sellaisissa kaavahankkeissa, joiden toteuttaminen saattaisi merkitä suuronnettomuusriskille altistuvien henkilöiden määrän vähäistä merkittävämpää kasvamista.

YVA-ohjelmassa todetaan, että vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan hankkeen suhdetta nykyiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen sekä lähialueiden voimassa oleviin kaavoihin sekä vireillä oleviin kaavahankkeisiin ja muihin tiedossa oleviin maankäytön suunnitelmiin. Lisäksi arviointiselostuksessa huomioidaan vaikutukset

valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteuttamiseen mm. haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välillä sekä muu riskienhallinta. Koska kyseessä on Seveso-direktiivin mukainen turvallisuusselvityslaitos, on turvallisuuteen ja terveyteen arvioitavien vaikutusten ja myös vaikutusalueiden laajuuden selvittäminen arviointiselostuksessa onnettomuusriskitilanteissa tarpeellista.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös